SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1370

av Amanda Thonander (M)

Förbättrade möjligheter för riksdagsledamöter med små barn att fullgöra sitt uppdrag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att genom avtal med Stockholms stad eller andra förskolehuvudmän erbjuda förskoleplatser för riksdagsledamöters barn när särskilda skäl föreligger och tillkännager detta för riksdagsstyrelsen.

Motivering

Riksdagen är Sveriges främsta demokratiska församling. För att människor från hela landet ska kunna företräda sina väljare måste det finnas rimliga förutsättningar att förena uppdraget som riksdagsledamot med ett fungerande familjeliv. För riksdagsledamöter med små barn kan detta vara särskilt utmanande.

Riksdagsuppdraget innebär återkommande arbete och övernattningar i Stockholm, ofta flera dagar i veckan. För den som bor på annan ort och är ensamstående förälder kan det vara svårt att få vardagen att gå ihop. I praktiken kan det innebära att en ledamot ställs inför valet att antingen vara borta från sina barn under stora delar av arbetsveckan eller att begränsa möjligheterna att fullgöra sitt uppdrag.

Riksdagen erbjuder i dag en särskild barnverksamhet för ledamöternas barn. Verksamheten fyller en viktig funktion genom att möjliggöra tillfällig barntillsyn i anslutning till riksdagsarbetet. Den är emellertid inte en förskola som bedriver utbildning enligt skollagen och förskolans läroplan. Verksamheten är därför inte avsedd att ersätta en ordinarie förskoleplacering under återkommande arbetsveckor.

För ensamstående riksdagsledamöter som bor utanför Stockholm innebär detta en särskild svårighet. Ett barn som följer med sin förälder till Stockholm flera dagar i veckan behöver inte enbart tillfällig barnpassning, utan en pedagogiskt ändamålsenlig verksamhet. Samtidigt behöver barnet kunna behålla sin ordinarie förskoleplacering i hemkommunen, där familjen är bosatt och barnet har sin huvudsakliga vardag.

Enligt skollagen finns redan möjlighet för barn att tas emot i en annan kommuns förskola när särskilda skäl föreligger. Däremot finns det praktiska och rättsliga frågor kring möjligheten att kombinera en ordinarie förskoleplacering i hemkommunen med en kompletterande placering i Stockholm. Det bör därför undersökas hur en sådan lösning skulle kunna möjliggöras för riksdagsledamöter som har särskilda skäl.

Ett alternativ är att Riksdagsförvaltningen genom avtal med Stockholms stad, eller andra förskolehuvudmän, tillhandahåller förskoleplatser som kan nyttjas under de dagar då ledamoten behöver tjänstgöra i Stockholm och barnet följer med.

En sådan möjlighet bör vara förbehållen situationer där särskilda skäl föreligger. Det kan exempelvis handla om ensamstående vårdnadshavare som är bosatta på annan ort och saknar praktiska möjligheter att ordna omsorg för barnet i hemkommunen under de dagar då riksdagsarbetet kräver närvaro i Stockholm.

Utgångspunkten bör vara barnets bästa och behov av trygghet, kontinuitet och pedagogisk verksamhet. En lösning bör därför utformas så att barnet kan behålla sin ordinarie förskoleplacering i hemkommunen och samtidigt ges möjlighet till en kompletterande placering i Stockholm. Det behöver också klarläggas hur en sådan ordning förhåller sig till skollagens bestämmelser om förskoleplacering, kommunernas ansvar och finansiering.

Att vara småbarnsförälder, ensamstående eller bosatt långt från Stockholm ska inte utgöra ett hinder för att kunna företräda sina väljare. Det handlar ytterst om att säkerställa att riksdagsuppdraget är möjligt att förena med familjelivet och att människor från hela landet, oavsett familjesituation, har rimliga förutsättningar att delta i det demokratiska arbetet.

Mot denna bakgrund bör riksdagsstyrelsen se över möjligheten att genom avtal med Stockholms stad eller andra förskolehuvudmän erbjuda förskoleplatser för riksdagsledamöters barn när särskilda skäl föreligger.

Amanda Thonander (M)